

NAISJÄRJESTÖJEN KESKUSLIITTO: NAISTEN OIKEUDET SAATAVA OSAKSI KANSALLISTA PERUS- JA IHMISOIKEUSTOIMINTAOHJELMAA

Valtioneuvoston kansallisen perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelman painopistealueiksi on valittu perus- ja ihmisoikeuskasvatus ja -koulutus, yhdenvertaisuus, itsemääräämisoikeus sekä perusoikeudet ja digitalisaatio. Suomen kansallinen ylpeyden aihe ja kansainvälistä arvostusta kerännyttä sukupuolten tasa-arvoa ja naisten oikeuksia ei ole valittu valtioneuvoston toimintaohjelman painopistealueeksi. **Naisjärjestöjen Keskusliitto vaatii, että naisten oikeuksien tulee olla keskeinen osa kansallista perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelmaa. Yhdenvertaisuuden mainitseminen ei riitä, vaan sukupuolten tasa-arvo tulee sisällyttää ohjelmaan erillisenä ja läpileikkaavana teemana.**

Naisjärjestöjen Keskusliitto muistuttaa, että sukupuolten tasa-arvo, naisten oikeudet ja tyttöjen ja naisten ihmisoikeudet ovat oleellinen osa perus- ja ihmisoikeuksia ja kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia. **Naisten ihmisoikeudet tulee turvata laittamalla täytäntöön täysimittaisesti kaikki ihmisoikeusasiakirjat, erityisesti kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskeva yleissopimus (CEDAW) ja edistää niitä.** Tämän vaatimuksen esitti yhteensä 18 kansalaisjärjestöä ja verkostoa Naisjärjestöjen Keskusliiton koordinoimassa Pekingin julistuksen 20 -vuotisrinnakkaisraportissa vuonna 2015.

YK:n Naisten syrjinnän poistamista käsittelevä CEDAW-komitea Suomen määräaikaisraportissaan vuonna 2014 kehotti mm. purkamaan koulutuksen ja työelämän segregatiota sekä varmistamaan naisten edustuksen yksityisen sektorin johtavissa asemissa. Konkreettisia tavoitteita ja toimia naisten työllisyysasteen nostamiseksi ja samapalkkaisuuden edistämiseksi Suomessa tarvitaan. Lisäksi CEDAW-komitea kehotti tehostamaan pyrkimyksiä palkkatasa-arvoon sekä tukemaan vähemmistönaisten, ikääntyvien naisten ja yksinhuoltajanaisten osallistumista työelämään. Komitea kiinnitti huomiota nuorten naisten ja tyttöjen heikkenevään mielenterveystilanteeseen, päihteiden käyttöön ja itsemurhalukuihin. CEDAW-komitea on suosittanut toimien tehostamista maahanmuuttajanaisiin ja vammaisiin naisiin kohdistuvan syrjinnän poistamiseksi.

Suomi on saanut lukuisia huomautuksia naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemistoimenpiteiden riittämättömyydestä useilta kansainvälisiltä sopimusvalvontaelimiltä. **Naisiin kohdistuva väkivalta on yksi Suomen vakavimpia ihmisoikeusloukkauksia.** Naisjärjestöjen Keskusliitto tukee THL:n aiemmin tänä vuonna toimittamia esityksiä naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta solmitun Istanbulin sopimuksen velvoitteiden kansallisesta toimeenpanosta ja kunnianhimoisen ja kattavan toimeenpanosuunnitelman laatimisessa.

Kun usein naisiin kohdistuvan väkivalta liudennetaan lähisuhdeväkivallaksi, vaikuttaa se naisiin kohdistuvaan väkivaltaan suhtautumiseen, ymmärtämiseen, tiedottamiseen ja siihen liittyvän osaamiseen. **Naisjärjestöjen Keskusliitto on ilmaissut huolensa siitä, että naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ei mm. ole mainittu lähisuhdeväkivallan auttavan puhelimen toteuttamisessa. Palveleva puhelin on nimetty pelkästään lähisuhdeväkivaltaa käsittäväksi.** Tämä on erityisen huolestuttavaa ottaen huomioon naisiin kohdistuvan väkivallan yleisyys Suomessa. Pelkästään seksuaalista tai fyysistä väkivaltaa on kokenut yli 15-vuotiaista naisista lähes joka toinen, 47 prosenttia (FRA 2014). Suomessa tunnistetaan erityisen heikosti seksuaalisesti hyväksikäytettyjä ihmiskaupan uhreja.

Women's rights are human rights, sanoi **Hillary Clinton** Pekingin naisten oikeuksien konferenssissa vuonna 1995. Pekingin konferenssissa luvattiin taata kaikille maailman naisille ja tytöille täysimääräiset ihmisoikeudet ja perusvapaudet ilman minkäänlaista syrjintää. Pitkään pidimme näitä lauseita itsestään selvyytenä, mutta olemme joutuneet huomaamaan, että vielä pitkään aikaan ei ole aika luopua tästä tavoitteesta.

Naisjärjestöjen Keskusliitto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi kansallisen perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelman valmistelussa. Naisjärjestöjen Keskusliitto ja tasa-arvoasiain neuvottelukunta kannustavat eri tahoja tekemään 100-vuotisen Suomen kunniaksi tasa-arvotekoja **100 tasa-arvotekoa -hankkeessa**. Naisjärjestöjen Keskusliitto näkee välttämättömänä, että **sukupuolten tasa-arvo ja naisten oikeudet ovat keskeinen osa perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelmaa ja tulee huomioida** erilliskysymyksenä ja valtavirtaistettuna koko toimintaohjelmaan. Esitämme, että **valtioneuvoston kansallinen perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelma osaltaan tekisi Suomessa tarvittavia tasa-arvotekoja**.

Naisjärjestöjen Keskusliitto vaatii kaikkien lakihankkeiden sukupuolivaikutusten selvittämistä ja tasa-arvonäkökohtien huomioon ottamista lakien valmistelussa sekä valtion budjettia laadittaessa. Sukupuolten tasa-arvon tulee olla oleellinen osa valtioneuvoston virkamiehille tarkoitettu perus- ja ihmisoikeuksien opintokokonaisuutta.

Naisjärjestöjen Keskusliitto katsoo, että naisten aseman ja sukupuolten tasa-arvon kannalta on tärkeää säilyttää tasa-arvovaltuutetun virka jatkossakin yhdenvertaisuusvaltuutetusta erillisenä. Naisjärjestöjen Keskusliitto ei voi hyväksyä ehdotusta, jonka mukaan sukupuolten tasa-arvon edistäminen ja sukupuolisyrjinnän vastustaminen ei enää edellyttäisi erityisrakenteita eikä poliittisten ja yhteiskunnallisten tavoitteiden asettamista. Vaikka sukupuoleen perustuva syrjintä voi muistuttaa muita syrjintätilanteita, se läpileikkaa samalla kaikki muut syrjintäperusteet. Erityishaasteena muihin syrjintäperusteisiin verrattuna on sukupuoleen perustuvan syrjinnän syvä juurtuminen yhteiskunnan rakenteisiin naisten suuresta lukumäärästä huolimatta.

Helsingissä 28.9.2016

Naisjärjestöjen Keskusliitto – Kvinnoorganisationernas Centralförbund ry

Lisätietoja: Terhi Heinilä, pääsihteeri, terhi.heinila@naisjarjestot.fi

Vuonna 1911 perustettu Naisjärjestöjen Keskusliitto on sukupuolten välistä tasa-arvoa edistävien naisjärjestöjen kattojärjestö ja yhteistyöfoorumi. Naisjärjestöjen Keskusliittoon kuuluu 58 jäsenjärjestöä, joissa on yhteensä yli 400 000 jäsentä. Keskusliitto toimii naisten aseman, sukupuolten välisen tasa-arvon ja tyttöjen ja naisten ihmisoikeuksien edistämiseksi yhdessä jäsenjärjestöjen kanssa.